

Saber fer coses

Lluís Gálvez (Montilla, 1960) viu i treballa a Cal Borni, una masia envoltada de boscos i camps a tocar de Sant Andreu Salou: tot i trobar-se a pocs quilòmetres de Girona, es tracta d'un indret secret de resonàncies arcàdiques.

TEXT I FOTOGRAFIA
EUDALD CAMPS*

Antoni Tàpies li agradava dir que no era possible parlar d'art sense autenticitat: no és possible, perquè de la manca de sinceritat per part de l'artista només en pot néixer un producte fraudulent. Però més encara: segons el mestre català, un autor amb poca talla moral (una mala persona) mai generarà una gran obra d'art, tot i que sí que pot subministrar petits productes útils, donat el cas, per a la reflexió més o menys circumstancial. És probable que quan Tàpies afirmava això pensés una mica en subproductes culturals com ara els Damien Hirst i companyia: el seu afany per acumular guanys i, de fet, l'habilitat que demostren a l'hora d'aconseguir-ho, ens parla del mercat de l'art i dels seus excessos o perversions, però no pas de l'art majúscul que afegeix coneixement sensible i intel·lectual a l'existència humana.

I qui diu sinceritat, diu llibertat: tampoc és possible que hi hagi art sense llibertat. En tot cas, com afirma Antoni Llena (un altre autor imprescindible que també és un notable esteta), si bé és cert que l'artista ha de conquerir la llibertat per a poder fer art, no ho és menys que aquesta conquesta només és autèntica si es fa des de les restriccions. Llena diu això

perquè sap que l'arrauament és bonic com anècdota, però temible si considerem els seus resultats: ser lliure no vol dir no tenir cap norma a seguir sinó que fa referència a la possibilitat de subministrar-se-les un mateix. Conèixer els procediments i els materials amb els quals hom treballa vindria a ser, en aquest sentit, una condició prèvia completament irrenunciable.

Parlem de sinceritat i de llibertat perquè es tracta de dues virtuts que acompanyen els treballs de Lluís Gálvez, un escultor que es fa dir «El borni» per reivindicar la masia on viu des de fa més de vint anys: la seva sinceritat i llibertat son fruit d'un diàleg permanent i silenciós amb les formes i els materials que s'esdevé –no podria ser de cap altra manera– en la intimitat d'un taller amb aparença de farga. I és que Gálvez –o El borni– encarna a la perfecció aquesta necessitat de rescatar la dimensió artesanal d'una pràctica que, a còpia de negociar l'espai, hauria oblidat la importància de «saber fer coses». En paraules de Richard Sennett: «Per arribar a aquesta meta –la de reconciliar l'artista i l'artesà– el procés de treball ha de fer quelcom que a la ment ben ordenada li resulta desagradable: cohabitar temporalment amb la confusió, amb moviments equívocats, falsos punts de partida, carrerons sense sortida». És a dir: la feina de l'escultor implica bregar amb la matèria o, si ho preferim, imposar-li la forma.

Per això, Lluís Gálvez va arribar a l'escultura de manera indirecta: fa setze anys, i després d'un

FOTOS:
Sobre d'aquestes línies, Lluís Gálvez. 1, 3, 4 i 5. Una selecció d'algunes de les seves creacions. 2. L'artista al seu lloc de treball, a Cal Borni, al petit poble del Gironès de Sant Andreu Salou.

canvi profund en les seves circumstàncies vitals, va començar a veure en els objectes més diversos formes latents que, d'alguna manera, només calia rescatar per a fer-ne obres d'art. «Vaig començar a recollir coses –explica l'artista– sense saber massa bé per què. Amb el temps, però, la seva acumulació va començar a ser preocupant: l'escultura va sorgir de manera natural, una mica com a conseqüència d'aquelles passejades i d'un canvi profund en la manera de mirar les coses». És gràcies a aquestes transformacions que El borni va descobrir el tòtem amagat dins l'antiga biga de fusta de la cuina que estava reformant, o les divinitats olmeques i egípcies ocultes en els ferros oxidats i rebregats d'un giny agrícola, o l'origen de tot plegat en un còdol que la natura havia polit pacientment al llarg de centenars d'anys... Saber fer coses tenia sentit després d'aprendre a mirar.

Finalment, no és estrany que a Lluís Gálvez li agradi la cèlebre metàfora del parallamps imaginada per George Steiner: «Els parallamps han d'estar connectats a terra. Fins i tot les idees més abstractes i especulatives han d'estar ancorades a la realitat, en la substància de les coses». Es miri com es miri, Cal Borni és un lloc fantàstic per enfonsar-hi la presa de terra i esperar a que les idees ens sobrevolin. ▶